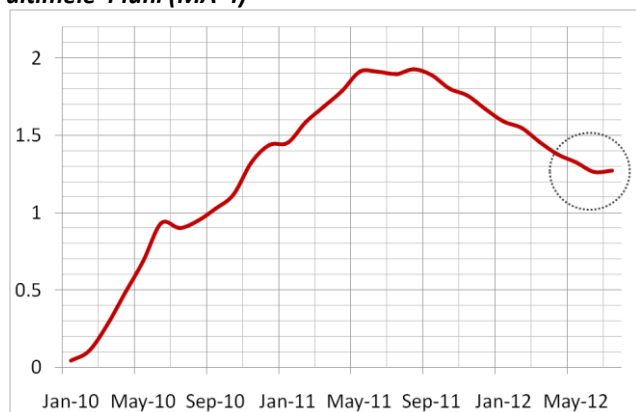

INDICELE COMPOZIT ANTICIPATOR

Procesul de temperare a economiei moldovenești urmărit pe parcursul ultimelor luni s-a stabilizat, cel puțin pentru o anumită perioadă de timp. Acest fapt a fost relevat de evoluția din luna iulie a Indicelui Compozit Anticipator (ICA)¹.

Indicele Compozit Anticipator, medie mobilă pentru ultimele 4 luni (MA-4)

Sursa: Calculele EG în baza datelor BNM, BNS și Logos-Press;

Evident, una din cauzele principale ale ranversării acestei tendințe este de origine pur aritmetică, determinată de nivelul scăzut al bazei de comparație. Totuși, ultimele date publicate de BNM și BNS scot în evidență o evoluție relativ ambiguă a economiei moldovenești. Acestea ne-au adus atât vești bune, care inspiră un anumit optimism, cât și vești proaste, care ne reamintesc de vulnerabilitatea țării noastre la dificultățile economice din regiune. Evoluțiile pozitive au fost:

Volumul total al creditelor noi a crescut cu 7,8% în iulie f-a-p, după o scădere cu 12% în iunie. Creșterea a fost determinată preponderent de creditele în lei acordate persoanelor fizice (+30%) și a celor în valută străină acordate persoanelor juridice (+8,4%). O asemenea expansiune a creditării este un fenomen mai puțin obișnuit în condițiile unor riscuri macroeconomice sporite, dar și având în vedere abordarea tradițională foarte conservativă a băncilor moldovenești vis-a-vis de activele sale. Prin urmare, cauza ține mai degrabă de combinația dintre excedentul de lichidități din cadrul sistemului bancar și politica monetară acomodativă promovată de BNM. Totuși, cel mai probabil, principalii beneficiari ai acestor împrumuturi sunt clienții fideli ai băncilor, care dispun și de istorii de creditare favorabile; iar sursele de finanțare rămân în

continuare o constrângere majoră pentru mediul de afaceri autohton, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Volumul transferurilor de peste hotare în favoarea persoanelor fizice a crescut cu 4,5% în iulie f-a-p. Evoluția este determinată de transferurile din Federația Rusă: cele exprimate în ruble rusești au crescut cu 46% f-a-p. În același timp, transferurile exprimate în euro, majoritatea din care provin din UE, au diminuat cu 9,6 f-a-p, relevând situația economică mai dificilă din această regiune. Evident, creșterea remitențelor este o veste bună doar pe termen scurt, atât timp cât acestea compensează într-o anumită măsură deficitul de cont curent și susțin cererea internă.

Creșterea volumului banilor în circulație cu 11,4% în iulie f-a-p. Indicatorul respectiv reflectă, de regulă, consumul final și intermediar, care este un rezultat al creșterii creditelor noi și a remitențelor. La rândul său, acesta explică îmbunătățirea dinamicii importurilor și a încasărilor fiscale din TVA și accize.

Tendențele pozitive au fost umbrite de câteva vești proaste:

Reducerea exporturilor cu 10% în iulie f-a-p, după o creștere de 3,7% în luna precedentă. Aceasta a fost determinată preponderent de răcirea cererii din țările UE (exporturile în UE au diminuat cu 23,5% f-a-p). Totodată, remarcăm și încetinirea vizibilă a exporturilor moldovenești spre CSI, de la o rată de creștere de 6,7% în iunie la doar 0,2% în iulie, f-a-p, fapt ce denotă înrăutățirea situației economice și pe aceste piețe.

Calitatea portofoliilor bancare rămâne nefavorabilă. Ponderea deducerilor la pierderi pentru credite în total credite a constituit 5,12% în luna iulie, fiind în creștere continuă de la începutul anului, când aceasta a fost de doar 3,59%. Fenomenul dat se explică, pe de o parte, de înrăutățirea situației financiare a clienților bancari, iar pe de altă parte, de nivelul înalt de incertitudine privind perspectivele macroeconomice imediate.

Astfel, norii de incertitudine continuă să planeze deasupra economiei naționale și regionale. Totuși, având în vedere caracterul anticipator al ICA, în următoarele luni ne putem aștepta la stabilizarea economiei moldovenești, evident în absența unor șocuri economice majore. Totodată, momentul relansării economice ferme nu poate fi anticipat cu precizie și este foarte posibil să întârzie. Aceasta depinde de calitatea reformelor și a guvernării economice și de situația economică externă și alți factori ce nu pot fi influențați pe intern.

¹ „Relevanța Indicelui Compozit Anticipator (ICA) elaborat de Expert-Grup pentru definirea fluctuațiilor economiei moldovenești”, Expert-Grup, 2012, <http://expert-grup.org/?go=biblioteca&c=28>

ANEXĂ STATISTICĂ

TABELUL 1. MOLDOVA: PRINCIPALII INDICATORI ECONOMICI LUNARI

	Ian-12	Feb-11	Mar-11	Apr -11	Mai-11	Iun-11	Iul-11	Aug-11
Rata de creștere a producției industriale, f-a-p, %	-2,2	-1,5	-4,0	-2,4	10,6	0,2	1,2	n.a.
Rata de creștere a vânzărilor cu amănuntul, f-a-p, %	8,5	3,6	1,5	-3,5	0,5	-0,1	n.a.	n.a.
Rata de creștere a serviciilor prestate populației, f-a-p, %	5,8	-3,3	4,6	9,5	8,6	0,6	n.a.	n.a.
Exportul de mărfuri, milioane USD	9,7	-1,9	11,9	3,3	1,7	3,7	-9,9	n.a.
Importul de mărfuri, milioane USD	19,0	9,3	4,1	1,3	-2,2	-3,7	0,4	n.a.
Active oficiale de rezervă, milioane USD	1995,8	2090,9	2073,6	2114,0	2043,0	2059,0	2094,3	2231,6
Rata de creștere a mărfurilor transportate (mii tone), f-a-p, %	-12,2	-35,9	-27,3	0,3	24,0	23,9	17,3	n.a.
Rata de creștere a pasagerilor transportați, f-a-p, %	6,6	-4,6	0,0	-3,9	-2,6	-1,5	n.a.	n.a.
Șomeri înregistrați, persoane, sf. perioadei	39085	40355	40300	38477	34803	31722	29412	27243
Rata de creștere a salariului real, f-a-p, %	3,8	3,7	4,1	2,1	4,2	6,1	5,4	n.a.
Rata de creștere a veniturilor bugetare, cumul. f-a-p, %	8,1	5,3	7,5	13,8	14,0	12,3	16,1	n.a.
Rata de creștere a prețurilor de consum, f-a-p, %	6,9	6,1	5,4	4,7	4,1	3,7	4,0	4,4
Rata de creștere a prețurilor producătorilor industriali, f-a-p, %	10,4	6,6	6,5	5,8	5,7	6,0	5,0	n.a.
Rata nominală de schimb valutar, sf. perioadei, MDL/USD	11,78	11,80	11,81	11,78	12,00	12,26	12,54	12,47
Rata de creștere a transferurilor din străinătate în favoarea persoanelor fizice, f-a-p %	15,7	7,5	-1,6	-4,2	10,6	-8	4,5	n.a.
Rata nominală de schimb valutar, sf. perioadei, MDL/EUR	15,47	15,86	15,68	15,56	14,92	15,24	15,38	15,66
Rata de creștere a agregatului monetar M2, f-a-p, %	12,8	13,2	13,1	12,0	11,3	11,8	14,1	n.a.
Rata de refinanțare a BNM, sf. perioadei, %	8,5	6,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Rata dobânzii la depozite bancare, %	7,06	8,04	7,32	7,23	7,5	7,59	7,40	n.a.
Rata dobânzii la credite bancare, %	14,71	13,90	14,05	14,25	13,98	13,69	13,38	n.a.
Credite bancare nefavorabile, % din totalul creditelor	13,5	13,5	13,2	13,6	14,7	15,3	15,2	n.a.
Ponderea depozitelor bancare în valută străină, %	46,4	46,0	45,4	45,8	44,6	45,7	45,9	n.a.

Sursa: BNS, BNM și calcule și estimări ale EG.

TABELUL 2. MOLDOVA: PRINCIPALII INDICATORI ECONOMICI TRIMESTRIALI

	T1-11	T2-11	T3-11	T4-11	T1-12	T2-12
Rata de creștere a PIB, f-a-p, % (cumulativ)	8,4	7,5	6,7	6,4	1,0	0,8
Indicii producției agricole, f-a-p, % (cumulativ)	8,3	3,9	3,7	4,6	0,6	-2,1
Rata de creștere a volumului lucrărilor de construcții-montaj, f-a-p, % (cumulativ)	4,0	12,9	3,1	1,4	4,9	3,6
Rata de creștere a investițiilor în capital fix, f-a-p, % (cumulativ)	132	131,8	111,3	109,3	95,4	-0,6
Rata de creștere a ISD nete, f-a-p, %	25,8	100	-1,8	33,3	-58,6	n.a.
Rata șomajului, %	9,4	6,2	5,3	6,2	7,2	4,5
Rata ocupării, %	34,6	41,9	42,9	38,4	34,3	40,5
Indicii prețurilor producătorilor în construcții, %	7,3	9,4	8,7	9,3	9,4	10,6
Indicii prețurilor de vânzare a producției agricole, %	117,3	121,1	120,3	101,9	99,6	93,1
Datoria de stat externă (mil. MDL)	13,5408	13,6227	13,7717	13,3846	13,5497	13,6227
Datoria de stat internă (mil. MDL)	5,2272	5,3689	5,4035	5,8419	5,9293	5,926

Sursa: BNS, BNM și calcule și estimări ale EG.

EXPERT-GROUP este un centru analitic independent din Moldova, a cărei misiune este de a oferi mediul propice manifestării gândirii libere și netriviale, fapt ce va permite instituției să fie un lider în furnizarea unor analize economice obiective și să promoveze în mod eficient idei și soluții inovatoare pentru problemele economice cu care se confruntă Moldova în procesul transformării economice, dezvoltării societale și integrării europene.

Această publicație apare cu suportul financiar al Think-Tanks Fund al Open Society Foundations, Budapesta, Ungaria. Numai autorii sunt responsabili de opiniile exprimate, care nu sunt în mod necesar împărtășite de organizația finanțatoare.

Date de contact:

adresa: MD-2012, Moldova, Chișinău, str. Columna 133, oficiul 1
 telefon: 373 -22 -930014
 fax: 373 -22 -211599
 email: info@expert-grup.org
 web: www.expert-grup.org